

ТЕМЕРИН ОВИХ ДАНА

Јесења идила у Старом парку

Стари парк у Темерину окутио се у јесење рухо. Под налетом кише и ветра лишће полако напушта старе крошње и прекрило је зелене површине и бетонирани стазе у парку. Иако је пролеће и лето право време ове необично лепе природне оазе и јесењи пејзаж пружа предивну слику. То је прави изазов за ликовне уметнике и мајсторе фотографије. Честе и обилне падавине, праћене олујним ветром нанеле су огромне штете у старом темеринском парку, и трећаће стручна студија за његову ревитализацију.

Сигурно је да ће Служба за одржавање зелених површина ЈКП Темерин пружити значајну пажњу у припреми парка за зимски сан.

Двориште Средње школе Лукијан Мушички у Темерину је уређено и разумљиво је што већ неколико година улази у ужи избор за најлепше школско двориште у Војводини.

То се наравно не може рећи за башту Фонтана, некада стециште дружења и играчки Темеринаца, али и многобројних гостију из околних места.

Стари парк у Темерину стављен је под заштиту државе 1949. године, решењем тадашњег Завода за заштиту и проучавање споменика културе НР Србије. Ревизијом коју је 1977. године извршио покрајински Завод за заштиту природе из Новог Сада потврђена је заштита. Завод за заштиту природе Србије је током 2000., 2001. године обавио детаљну валоризацију парка. Донето је ново решење, чиме је остварен континуитет у формалној заштити.

Студију о старом парку у Темерину урадила је **Јасна Корач**.

Према историјским подацима парк на површини од 3,7 хектара подигнут је око некадашњег дворца грофа **Шандора Сечења**,

казао своје богатство и друштвени статус. У власништву породице Фернбах, дворца и парк са језером је био све до почетка Другог светског рата. Након тога користили су га домци – деца без родитељског старања, ученици ОШ „Петар Кочић“, а сада Средња школа „Лукијан Мушички“.

Стари парк у Темерину је један од преосталих представника вртне уметности 19.

ских резаних шимшира. Поред фонтане налази се салетла која је и данас сачувана. У дворишту су се налазиле две огромне Жолнаји вазе украшене зеленим и кобалтно плавим емајлом, са рељефном сликом. Иза капије налазиле су се две огромне топовске цеви, које су данас изложене испред музеја на Петроварадинској тврђави. Парк је био ограђен са уличне стране зиданом оградом која је срушена. Сам парк краси велика водена по-

СТАРИ ПАРК - Сада

века. Пројектован је у мешовитом стилу који је доминирао у вртној архитектури тога времена, насталог комбиновањем елемената француског и енглеског стила. Услед присуства вредних примерака очуване дендрофлоре знатне старости и импозантних димензија парк је ипак сачувао своју вредност. У самом парку је изграђен простран једно-

вршина – језеро. Ранија површина парка била је на око 20 јутара, али је смањена изградњом Дома здравља, спортске хале, школе, и комплекса базена.

Стари парк у Темерину је некада обиловало богатством дендрошлоских декоративних врста. Неки паркови **Кароља Фернбаха**, рођеног брата Антала, на северу Бачке сачувани су и сада са богатим садржајем врста. Подигнут пре више од два века Темерински парк је услед старости и недовољне стручне неге, развоја самониклих и агресивних врста, као што је копривић, бршљан и коров претрпео значајне губитке. Зато је уз консултацију са стручњацима Завода за заштиту природе Србије 2001. године вођена акција уклањања самониклих и сеча сувих и трулих стабала. Уклоњен је и бршљан, који је као ослонац за свој раст користио дрвеће у парку. Било је планирано да се у западном делу парка, уз улицу Народног фронта обнови цветни партер уз поштовање стила првобитног пројектованог решења. Значајне активности на уређењу парка, редовном кошењу и одржавању - воде се од 2005. године, када је за стараоца одређена служба ЈКП Темерин. У парку је изграђена савремена трим стаза коју користе спортисти и рекреативци. Ревитализацијом, Парк је сачувао своју вредност и добио нове садржаје, представља својеврсно богату дендролошку збирку која има значајну улогу у едукацији становништва, ђака и студената у учењу биологије и ботанике. Планирана изградња Бање Темерин још више ће истаћи улогу и вредност ове ретко лепе зелене оазе, која ће сигурни смо добити још лепши изглед и представљати право место за одмор и рекреацију. -Миле Милојевић

СТАРИ ПАРК - Некада

који је био власник овог поседа од 1796. године.

Темерински посед од породице Сечењ 1860. године откупљује **Антал Фернбах**, богати житарски трговац из Апатина. Нови власник је још више уређује парк, како би при-

спратни дворца са подрумом у класичном стилу са наглашеним симетријама. Испред дворца и дела парка налази се зидани канал са оградом који је и данас сачуван. У дворишту дворца изграђена је фонтана са богатом цветном ронделом обличеном бордуром од ни-